

ATLAS (37) *sb m*

atłas (19), **hatłas** (18); atłas *PudłFr*, *ZapMaz*, *ZbylPrzyg*; hatłas *RejRozpr*, *RejWiz* (5), *KrowObr*, *RejAp* (3), *RejPos* (2), *HistLan*, *RejZwierc* (2), *StryjWjaz*, *BielSjem*; atłas : hatłas *WyprKr* (16 : 1).

Pierwsze a jasne, drugie pochylone.

sg N atłás (4). ◊ *G* atłásu (16). ◊ *A* atłás (1). ◊ *I* atłás(e)m (4). ◊ *L* atłásie (2). ◊ *pl N* atłasy (1). ◊ *G* atłás(o)w (1). ◊ *A* atłasy (4). ◊ *I* atłásmi (1) *HistLan*, atłasy (1) *StryjWjaz*. ◊ *L* atłási(e)ch (2).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z tych samych przykładów) – XVIII w.

Gatunek gładkiej błyszczącej tkaniny jedwabnej; tela serica densa et levis Cn [atlas, atlasium *Lac sr*] (37) : *WyprKr* 103v, 105v; nie będzie nikt więcej kupował od nich/ kupiey złotá y fřebrá/ y kámienia drogiego/ áni pereł: hátłafu [*VulgAp* 1/11: *bissi*, *WujNT*: *bisioru*]/ purpury/ iedwabiu *RejAp* 151, 152v; *HistLan* B4v; *ZapMaz III G* 1/113v.

W funkcji przydawki w G sg bez przyimka (13): *Giermak Atłafu* fzarego *WyprKr* 79v; *Posziel Atlasu Brunatne*^o *WyprKr* 95, 74 [2 r.], 74v, 79, 79v [2 r.], 80 [2 r.], 86v, 95 [3 r.]. *Cf Zestawienia.*

Wyrażenie: »trawa by hatłas«: trawá by Hátłas piękna zyeleniuczka. *RejWiz* 179v.

Zestawienia: »atłas perski«: Ieden drugiego ftróiem przenieść vsiłował/ [...] Ci Perfkimi hátłafy drudzy áxámity *StryjWjaz* Bv.

»atłas siekany« = z drobnymi nacięciami metalowá sztancq: sbrzegow káfdego bramú [szaty]. *Atłáfz brunatni fziekani wipufczano* *WyprKr* 70.

»atłas sznurkowany« = ozdobiony naszyciami ze sznureczka jedwabnego: *Házuka Atłafu* albo *Dubletu czarnego* fnurkowane^o fobolmy podszita *WyprKr* 79v.

»atłas wzorzysty« (2): *SPodniczka Dubletu*. albo *Atłafu czerwone*^o wzorzífte^o, *Gardli kuniemy* podszita *WyprKr* 74, 74v.

Przen: *Kosztowny ubiór, symbol bogactwa i zbytku, dostatek* (14) : *RejRozpr* I3; I nie to ieft *Biskup*/ co w *Infułach Perłowych* w *Adámálfkach*/ w *Hátłafiech* y w *Rokietach* chodzi. *KrowObr* 126v; A ták miáfto powági zá piecem pan czáfem/ *Przeftałby ná czámlecie*/ rozwiódł fie z hátłafem. *RejWiz* 15v, 16, 42, 64; *Biedá*/ *biedá* miáfto ono wielkie kthoreś byfto przyodziane hátłafem [*VulgAp* 18/16: *byssó*, *WujNT*: *bisior*] /purpurą/ y fzarłatem *RejAp* 151v; Nie chodził w *Szarłacie*/ w *Hátłafie*/ w *Dálmucium*/ ani w *žadney wymyfloney kápicy* *RejPos* 13, 160v; *BielSjem* 23; A przedsię y vbogi ma fwe ósiádłóści/ *Chočia ná nim Axámit* y *Atlas* nie chrości. *PudłFr* 47; *RejZwierc* 217v, 246; *Może tobie Axámit*/ *ćienki Atlas* płużyć/ *Tego pilnuy by fię nań mąż* nie chćiał *záfdużyć* *ZbylPrzyg* Bv.